

Saharova balvas ceremonija: „Memoriāla” pārstāvis aicina Eiropu nestāvēt klusu

Ludmila Aleksejeva, Oļegs Orlovs un Sergejs Kovaļevs organizācijas „Memoriāls” un Krievijas cilvēktiesību aizstāvju vārdā šodien Eiropas Parlamentā Strasbūrā saņēma Saharova balvu par domas brīvību. „Šis ir viens no tiem brīžiem, kad jūtos īpaši lepns par to, ka esmu Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs,” teica Ježijs Buzeks, atklājot ceremoniju.

„Esmu lepns par šo lēmumu un par to, ka tas tika pieņemts vienprātīgi,” atzina J. Buzeks. „Ar šo balvu mēs, Eiropas Parlamenta deputāti, godinām tos, kas ir mūsu vidū. Mēs godinām arī tos, kas cīņā ir zaudējuši dzīvības. Natālijai Estemirovai tāpat kā Annai Poljtkovskai šodien bija jābūt starp mums,” viņš piebilda. „Viņu slepkavas vēl nav nonākuši tiesas priekšā. Eiropas Parlamenta pienākums ir aizsargāt vērtības, kas mums visiem ir dārgas.”

Pēc tam runu teica Sergejs Kovaļevs. Viņš uzsvēra, ka Saharova balvas piešķiršana „Memoriālam” „apliecina cieņu visiem Krievijas cilvēktiesību aizstāvjiem”, jo īpaši tiem, kas zaudējuši dzīvību cīņā par universālām vērtībām. S.Kovaļevs arī aicināja noturēt klusuma brīdi cilvēktiesību aktīvistes un „Memoriāla” biedres Natālijas Estemirovas, jurista Staņislava Markelova, žurnālistu Annas Poljtkovskas un Anastasijas Baburovas, etnologa Nikolaja Girenko un Dagestānā nogalinātā Farida Babajeva piemiņai.

Andrejs Saharovs

S. Kovaļevs norādīja, ka Andrejs Saharovs bijis ne tikai ievērojams cilvēktiesību aizstāvis, bet arī ievērojams domātājs. „Eiropas Kopiena, kuras Parlaments izveidoja šo balvu, kamēr Saharovs vēl bija dzīvs, iespējams, ir modelis, kas visvairāk līdzinās tai nākotnes vienotajai cilvēcei, par kuru sapņoja Andrejs Dmitrijevičs Saharovs.”

Situācija Krievijā

„Situācija mūsu valstī nav tik vienkārša, kā varētu likties virspusējam novērotājam,” teica S. Kovaļevs. „Mums sabiedrībā ir daudz sabiedroto — gan cīņā par cilvēktiesībām, gan cīņā ar staļinismu. Turklāt Krievijas varas iestādes arī nav tik viendabīgas, kā varētu šķist no pirmā acu uzmetiena.”

„Ko mēs sagaidām no Eiropas politiķiem un Eiropas sabiedriskās domas? Andrejs Dmitrijevičs Saharovs formulēja šīs gaidas pirms vairāk nekā divdesmit gadiem: „Šodien manai valstij vajadzīgs atbalsts un spiediens.””

Aicinājums Eiropai būt uzstājīgākai

„Eiropas pienākums ir nestāvēt klusu, bet uzstājīgi atkārtot, atgādināt un ar cieņu, bet stingri uzstāt, ka Krievijai jāpilda tās saistības (...). Ja atgādinājumu nebūs, Krievijas varas iestādes to noteikti uztvers kā iecietību. Izvairīšanās no jūtīgiem jautājumiem neapšaubāmi nāk par ļaunu Krievijai. Taču tas nodara arī ļaunumu Eiropai, jo liek apšaubīt Eiropas iestāžu uzticību Eiropas vērtībām,” teica S. Kovaļevs.

Domās brīvība

„Domas brīvība ir visu pārējo brīvību pamats,” uzsvēra laureāts. „Tādēļ Saharova balvas nosaukums „par domas brīvību” ir tik piemērots. Mēs esam lepnī to šodien saņemt.”

Uzziņai

"Memoriāls", kas tika izveidots 1988.gadā, ir nevalstiska Krievijas organizācija, kura cīnās pret cilvēktiesību pārkāpumiem un cenšas atsegt patiesību par politiskajām represijām bijušajās padomju bloka valstīs. Organizācija ir izveidojusi datu bāzi ar apmēram 1 300 000 vajāto vārdiem un likusi pamatus publiski pieejamam arhīvam par totalitārās apspiešanas sekām.

Oļegs Orlovs ir organizācijas „Memoriāls” vadītājs, kas ilgus gadus cīnās par cilvēktiesībām. Maskavas Tverskas tiesa 6. oktobrī nolēma, ka O. Orlovam jāsedz atbildība Čečenijas prezidentam Ramzanam Kadirovam "par goda un cieņas aizskaršanu" un jāatsauc apgalvojumi par Kadirova iesaisti cilvēktiesību aktīvistes Natālijas Estemirovas slepkavības organizēšanā.

Sergejs Kovaļevs ir viens no organizācijas „Memoriāls” iniciatoriem, kā arī pirmās cilvēktiesību organizācijas PSRS (Iniciatīvas grupa cilvēktiesību aizsardzībai) dibinātājs 1969. gadā.

Ludmila Aleksejeva kopā ar Andreju Saharovu un citiem domubiedriem ir Maskavas Helsinku grupas dibinātāja un kopš 1960. gadiem cīnījies par godīgu un tiesisku attieksmi pret arestētajiem disidentiem, īpašu uzmanību pievēršot notikumu atspoguļošanai medijos.